

SZÉP-NEM ÜGYVÉDJE

AZ ASSZONYI BECSET SÉRTEGETŐ VÁD-OKOK
ELLEN.

Írta: CSONTOS ISTVÁN, Kassán, 1829-ben.

(Folytatás.)

Illy módon az asszonyoknak, még a legtehetősebb birtokosoknak is a' társaság' dolgaiba semmi befolyások; a' házi vagy gazdasági dolgokban van ugyan némelyeknek a kömyülálásokhoz képest több vagy kevesebb jussok; de átaljába véve nagyobb részént minden szép tehetségök és jó tulajdonságjok mellett is csekélységek a' mellyek rajok bizattatnak. De mind ezen csekélységeknek látszó aprólékos foglalatosságjok mellett azonban mennyire le vágnak az asszonyok a' nagyobb részint mindég egy helyben léteihez kötelezve! mennyi unalom, kedvetlenség, cselédekkel ízetlenkedés, gyermekek mellett éjjeli, nappali nyugtalanság és szenvedés terheli az ő gyenge válláikat! Azonban mi a' jutalmok? mi a' becsületök 's tekintetök? Az, hogy gyakran a' midőn ők házi foglalatosságjokban csendes lélekkel munkálkodnak, 's ingyen sem gondolhatnák, hogy csak legkisebb baj is előadhassa magát: előjönnek a' már valahol felsorolt komor férjfiak, 's kedvetlen magok viseletükkel, s bosszús szavaikkal minden ok nélkül, ártatlan létökre is megsértik asszonyaikat; melly méltatlansá-

got, ha türelemmel el nem nyelik a' jó asszonyok és zúgolódva felelnek vissza: zivatar módra zuhog fülökbe a' menydörgős férjfihang; sőt különben még ki sem jöhetnek férjeikkel, hanem, ha a rajtok elkövetett méltatlanságra nézve úgy tettetik magokat, mintha azokat nem is érezték volna.

Az illy vélek bánás mellett azonban szoros kötelességökké tétetik az, hogy ők azért férjeiket híven, tisztán és álhatatosan szeressék. Mi jusson kívánhatják pedig azt asszonyaiktól a kegyetlen magok viseletű férjfiak? Mert megvagnak arra az asszonyok esküdvé, hogy férjeikhez mindenkor tisztelettel és engedelmességgel viseltessenek; análfogva a'nak telyesítése akár hogy és melly nehezen essen is, szinte úgy kötelességökben áll: mint az oskolás gyermekeknek Tanítóik' fenyítékje alatt lételek, midőn azoktól ha megkorbátsoltatnak, szenvedésök után még a' korbácsot megcsokolni is köteleztetnek. E' képen folyogatnak számtalan házasságra lekötöztetett asszonyoknak éltök' napjai, mit nékiek, kivált a szegényebb sorsúaknak elkerülni lehetetlen. Mert még kis leány korokban béhangoztatják fülökbe, hogy ők egyedül csak férjhezmenetelnél fogva lennek szerencsések és boldogok, különben f a' mennyire nyomorúságos és terhes: de míg a' gyalázatra és mások nevetségére is kitétetik. E'nél fogva tehát kéntelenítettnek képzelt boldogságjokat a' férjfiak' szárnyok alatt keresni, és hogy a vén leány nevezet alól megszabadulhassanak: sokan akaratjok ellen, még magok megrontásokkal is akármelly férjfi 'hívségére 's szeretetére lekötöztetik magokat. Azután pedig kínosabb állapotban élnek eggy akármelly szerencsen rabszolgánál. Mert a' mennyiben egy részről boldogíttatnak, más részről két annyi szenvedések alá vettetnek; mivel minden asszonyi engedelmességnek rendszerént kicsúfolás és megvetés szokott a' következése lenni.

De mindezek mellett, semmi sem keserít-heti annyira az asszonyokat, mint az, hogy ők a' férjfiak' gúnyolásainak és méltatlan sér-tegetéseiknek olly szabadon ki vagynak tétetve, hogy azokért a' férjfiak még csak legkisebb büntetés alá sem vettetnek, sőt ellenek az asz-szonyoknak keresetjek sem lehet, mivel az ő vélek szabadon bánhatáshoz a' férjfiak már szinte természeti just formáltak magoknak. Honnét és mi oknál fogva pedig ?! Mert erőseb-bek! El kell hát nékiek a' férjfiaktól még a legnagyobb méltatlanságot is szenvedni, mellyet a' férjfiak igen jól tudván, némelly vad érzésű gyalultatlanok, minden emberi méltóságjokat egyedül a'ba helyeztetik; ha feleségeikkel épen olly szabadon, mint egy akármelly gyermekkel bánhatnak. Ez pedig nem nagyítás, nem minden férjfiakat érdekel ugyan ezen állítás, de mégis többet mint nem. Mert mennyi ezerén vágnak olyanok; kik tulajdon felesé-geikkel nem egészen emberi módon bánnak, azokat méltatlanságokkal és keserűségekkel illetvén emberi jussaiktól megfosztják. Pedig ha jól gondolkodnának és éreznének, igen könnyen általláthatnák; hogy azok, kik vélek egyenlő testek és lelkek, kik ez élet minden édességeit lehelik és a férjfiak örömeinek ízt adnak: semmi esetre sem lehetnek a' férjfiak-nál alábbvaló és megvetetebb állapotban, a' nélkül, hogy az egész emberi-nem' pallérozott-sága és boldogulása szembetűnő hűjánosságot ne szenvedjen. E' szerént az asszonyok a' társasági életben csak olly formán tekintetnek, mint a' kik a' férjfiak kedvökért egynehány gyermekeket hozzanak és azután minden más egyéb cél nélkül elrothadjanak.

Óh! hát csak ennyi becsben tartattassanak és érdemesítettessenek azok, kik embereket szülnek, nevelnek, 's kiknek minden férjfiak is egyről egyig éltöket köszönhetik ? Hát csak illy vélek bánásra méltók azok, kik a' mi éltünk' gyenge bimbóit forró szeretetű kebe-lükön hordva ezét nyugtalanságok között híven dajkálják és őrizik? Kik bennünket saját ve-rőknek édes nedvéből huzamos időig itatván, járnai, beszélői különös szorgalommal tanítanak, kötelességeinkre oktatnak és emberekké for-málnak? Kik ifjú korunknak szebb és ked-vesebb napjait az ő édes kellemetességüknél fogva rózsás kötelekkel magokhoz tudják kap-tsolni, 's élni vágyó lelkeinket mennyei érzés-ben förösztve, báj jóknak ereje által csaknem az egekbe ragadják? Kik a' mi közép időnk-ben minket az általok felnevelt csemetéknél fogva éltünk' becsülésére serkentgetnek, minden terheinkben 's ügyes bajos dolgainkban leghí-vebb felestarsunk; elerötelenedett napjainkban pedig reszkető őszfejeinket ismét hív ölkbe veszik, 's bennünket hasonlíthatatlan hívségű dajkái karokkal ápolgatnak: míg végre életünk'

határához elkísérve a' halál ölébe ötok nyu-galomra letésznek? — Nem, de nem a' leg-nemesebb lelkek' tuíajdonságai-e ezek? Kíván-hatni-e embertől többet? Bizony a' legdicsőbb emberi célra vágnak rendeltetve, 's elrendel-tetésök szebb és nemesebb a' férjfiakénál; mivel még lelket is ők adnak belénk, ők ve-zetnek ki bennünket a' világ piarczára, ők a' tátsunk bajainkban, vigasztalónk bánátinkban, lecsillapítónk felháborodásainkban, hiv gyámo-lunk betegségünkben: miért kell hát nékiek az emberi nemesebb jussoktól megfosztattatások mellett méltatlan sérelmeket is szenvedni ? hol-tott a' férjfiak az emberiség' jussaival még túl a' rendjén is élhetnek. (Folytatjuk)